

Megjelen minden vasárnap. Előfizetési ár : egész évre 6 frt., félévre 3 frt.

FIGYELMEZTETÉS.

A **Kis Vasárnapi Ujság** czimű képes hetilap féléves előfizetési ideje június hó végével lejárván, az előfizetések mielőbbi megújítása kéretik.

Előfizetési feltételek:

Évnegyedre (juni—szept.) . . . 1 frt. 50 kr.
Félévre (juni—dec.) . . . 3 „ — „

Az előfizetési pénzek vagy utalványok, a **Kis Vasárnapi Ujság** kiadó-hivatalához czimzendők. Pest, egyetem-utca 4. sz. alá.

A kiadó-hivatal.

Angyalka.

— Elbeszélés. (Folytatás.) —

Midőn a sógorasszony jött, Martha néni az asztalnál ült a gyermekekkel, mind-egyik előtt egy tányér leves volt s jó izünettek.

Gyula zavartan tekintett az idegen „néniére”.

— Megmaradtál tegnapi szándokod mellett? — kérde Martha.

lett? Vasárnapi Ujság. 1873.

— Igen; tudja már a fiu?

— Tudja ám! — nevetett az öreg, — s ő szívesen elmegy falura. Menj Gyula, csókold meg a nénit.

Gyula bátran tekintett jövődöbeli ápolónyja jóságos arczába, s a gyermeklélek soha nem tévedő ösztönével szeretetet olvasott a durva, napégette vonásokból.

Felkelt s kezét nyujtá a néninek, ki göndör haját simogatta s a fiut magához szorította.

— Majd veszünk egy új kabátot, — mondá, — piros nyakkendőt és szép piros harisnyát. Majd csak szép csinosan visszük el a kis legényt a bácsihoz. Majd örül neki, ugy-e Martha?

— Új piros harisnyát bizony szeretnék, — mondá Gyula s arca kiderült; de midőn tekintete kis hugára esett, ki egész nyugodtan kanalazta levesét, ismét bús lett. A néni észrevette és azt sugá neki:

— Ne búsulj kis fiam, és hugodat megépen ne búsítsd. Azt képzeld magadnak, hogy csak egy kis sétát teszesz falura, s nemsokára visszajösz. Akkor mindjárt könnyebben megy. Érted fiam?

Gyula fejével bólintott.

— Én még most elmegyek s elviszem a többi almát rendes vevőimhez; egy óra mulva ismét eljövök s akkor légy utra készen, vidám arcczal.

A jó asszony ezzel melegen megcsókolta a fiút, s a kis leánykát is, ki még mindig jó kedvvel kanalazta levesét.

Mártha elkísérte őt, s a mint arra ment levett egy kulcsot, mely az ajtó mellett függött.

— Jer, — mondá, midőn kün voltak a folyosón, — menjünk csak be ide.

S ezzel felzárta a halottas szoba ajtaját s mind a ketten beléptek.

Ott feküdt az elhunyt halványan, csendesen, hideg fekhelyén, szemei behunyva, kezei keresztbetéve.

De arcának vonásai meredtebbek, élesebbek lettek; a halál keze eltörölte az élet gömbölyű idomait.

— Maris, — mondá Martha, sógornője kezét megfogva, ígérd meg nekem most a holt anya mellett, hogy jó gyermekének igaz, hű anyja lesz s derék embert nevelsz belőle.

— Ugy fogom tartani az árvát, mint saját gyermekemet, Isten engem úgy segéljen! — mondá Maris ünnepélyesen.

— Most jól van, tudom, hogy jó helyre adtam a gyereket, a mint az anyának megígérttem vala. Angyalkáról is majd csak gondoskodik a jó Isten.

— Most hát elviszem a kulcsot a háziurnak s megrendelem a szegények temetését, — folytatá egy idő mulva, s a két nő elhagyá a szomorú kis szobát, s mindegyik dolga után ment.

Midőn Martha egy idő mulva ismét vizsztatért lakására, Gyula a zsámolyon ült s ölében tartá kis hugát, kinek arany fürtjeit ujjain felfodorította, a mint anyja tenni szokta.

— Nehéz lesz ezeket elválasztani — de hiszen Maris nem viheti el mind a két gyermeket. Legjobb lenne, ha én magam megtartanám a kis leányt. És miért nem? — Még egypár évig ugyan sok bajom lesz vele, hanem azután gazdagon megjutalmazandó fáradságomért, ha segélyemre és gyámolításomra lesz.

Az öreg asszony e magánbeszéd alatt felkészítette Gyulát az utra, s aztán még

sok jó tanítást és intést sugott fülébe, mi méginkább megindítá a fiúcska kis szívét.

Anikónak hozott egy kosárka szép piros almát, hogy a játék alatt észre se vegye a búcsúzást, és a gyermek örvendett a piros labdáknak, gurította és ugráltatta őket, s midőn Maris jött és a kis fiú zokogva a jó Martha néni nyakába borult, a kis leány egészen el volt merülve játékába.

Gyula megcsókolta kis hugocskáját, ki mit sem sejtve viszonzá a csókot, és aztán, miután a játékot meguntá, hamzsikálni kezdte az apró piros almát.

Martha néni ezalatt azon gondolkodott, vajjon mit tegyen ő tulajdonkép kis védenzével. Otthonn nem hagyhatta őt egyedül, tehát vele kell jönnie kereskedési állására.

Anikónak végre feltűnt a csend a kis szobában; megfordítá fejét s kérdé: hol van Gyula?

— Gyula elment a nénivel, majd visszajön nemsokára, — felelé Martha csillapítólag.

A gyermek egyelőre belenyugodott ebbe, de nemsokára hangosabban és sürgetőbben hította Gyulát, s végre az ajtóhoz futott s édes anyját hította.

Martha ölébe vette a gyermeket s elbeszélé neki, hová ment Gyula az idegen nénivel. Ki, falura, hol tarkavirágok nyílnak a réteken, hol báránycsordák, tehének, tyukok, galambok vannak és még sok, sok szép dolog, és Anikó mindezt látni fogja, ha egyszer vasárnap kimén Martha nénivel Gyulát meglátogatni.

A gyermek figyelmesen hallgatta, s megnyugtatta magát.

Martha elővett egy nagy kendőt, beleburkolta a kis leányt s menni készült.

— Most kimegyünk a faluba — kiáltá Angyalka vigan.

— Most nem, Angyalkám, de nemsokára majd kimegyünk. Gyula is bejön kis idő mulva hozzánk s valami szépet fog neked hozni.

— Ha magamnál tartom a gyermeket, akkor ugyan meggyülik a bajom vele, már látom; de így még sem lesznek a testvérek egészen elválasztva s láthatják egymást hébe-korba.

Ezalatt mind a ketten lementek a négy emeleten, s nemsokára az árulás helyére

érkeztek, de legalább egy órával később mint máskor.

Anikónak elejénte nagyon tetszett az új helyzet; Martha ölében ült, s az emberek, kik almát venni jöttek, beszéltek és nevetgéltek vele. És Martha suttogva elbeszélé mindegyiknek Angyalka szomorú történetét.

De végre lecsúszott az öreg asszony öléből s ott futkosott közelében, de mindig úgy, hogy őt szemmel tarthatta. Egyszerre oda futott s kérdé, melyik uton ment el Gyula.

— Arra kifelé! — mondá az öreg asszony, egy utcára mutatva, mely ülőhelyével majdnem szemben a piacra vezetett. És most egypár krajczárt adott neki az öreg, megmutatott neki nem messze tőlük egy pékboltot, s mondván:

— Most menj Angyalka, s végy magadnak egy zsemlyét.

Ezután jöttek-mentek az emberek. Martha többször aggódva nézett a leány után.

— Nem, — szóla magában, — így nem mén a dolog, — vagy baja történik, vagy eltéved. Otthonn hagyjam őt? Dajkát nem tarthatok neki, hárman meg nem élünk ebből a kis gyümölcs-árulásból. S másnak adjam a szegény gyermeket? Tán valami durva emberekhez, — szegény kis Angyalka!

S közbe egyre ajánlá és dícséré áruit; azt a jó sárga, piros és zöld-tarka almát.

Anikó pedig ezalatt zsemlyével kezében, már régen tipegett azon utcán végig „arra ki“, merre Gyula elment és merre vissza is fog jönni.

Fákat látott a távolban, melyeknek félig lombtalan ágait a szél kuszálta.

Talán ott van az a falu, melyről Martha néni olyan szépeket mesélt neki ma reggel, hogy őt megnyugtassa.

Midőn az öreg asszony észrevette ott nemlétét, ő már messzire elszaladt, mindig „arra ki“, a hol Gyulát találni remélte.

Elhagyta már azon tért, hol a szélkuszálta fák álltak, s egyik utczából a másikba futott a nélkül, hogy eszébe jutott volna, miszerint nem jól tett, vagy hogy veszély érhetné.

Anyjára nem gondolt annyira, mint fivérére. Amaz hosszú betegsége alatt mindig olyan csendesen feküdt ágyában, hanem

Gyula felügyelője elválhatlan társa, hű játszópajtása volt; ő felé dobogott, vágyott kis szíve.

Ugy futott tovább és tovább, mindig azon bizonytalan reményben, hogy ama faluba ér, hol Gyula van. Ő mitsem tudott arról, hogyan néz az ki, de annyit mégis képzelt magának, hogy másformának kell lennie, mint a minők ezen szürke kőházak és hosszú egyenes utcák.

Az utolsó zsemlyemorzsát is elfogyasztotta már s kis lábai fáradtak kezdtek lenni, nem lévén hozzá szokva a sok járáshoz.

Most egyszerre megváltozék a környezet. Anikó kiért a szabadba. Itt minden másforma volt; a déli nap is leküzdötte a szürke ködfátyolokat s nyájasan megvilágítá a kerteket, mezőket és a távoli hegyeket.

Milyen szép volt itt! A gyermek még soha sem jutott vala ki a szűk városi falak közül, s örömeben tapsolt kis kezeivel.

A mező és rétek még nemvalának minden díszüktől megfosztva, a fák, bokrok és sövények tarka színű őszi mezben pompáztak, apró, bányafelhők úsztak az égen, s egyes virágok is nyiltak még itt-ott az ut mellett.

A kis vándor öröme nőttön nőtt, s a remény, hogy Gyulát meg fogja lelni, új erőt adott neki. S úgy mindig tovább és tovább futott az országuton. Az emberek, kik arra mentek, ugyan bámulva néztek a gyermek után, de miután ő oly biztosan és nyugodtan haladt az uton, senki sem gondolta, hogy eltévedt, s különben is mindegyiknek dolga és sietős utja volt.

Most egy magányos mellékúthoz ért, melynek szélein vadberkenyefák voltak ültetve, s azokon nehéz fürtökben szép piros bogyók díszlettek.

Anikó arra tért. A szép, soha sem látott fák elesábitották. Mennyire szeretett volna a szép bogyóból szedni, de kis karjai nem érték el. Ha Gyula itt lenne, ő bizonyára szakított volna egy szép fürtöt az ő számára.

S megint csak tovább és tovább szaladt, Gyulát keresni.

Fölötte verebek és veresbegyek csiripeltek, az ut szélén őszikék nyiltak, de nagy sietségében Anikó kevesett törődött a madarakkal és virággal.

Végre egy kis erdőbe ért, annak szélén

folytatta utját és egyszerre olyan fáradtnak érzé magát, hogy nem birt tovább menni.

Lágy moha fődé az ut szélét: s az oly nyájasan intett pihenésre, és a gyermek lehevart az illatos ágyra: szemecskéi nemso-kára becsukódtak, s mély, édes álomba merült, az erdei füvek üdítő illatától környezve.

Meddig aludt ő így, azt nem tudta, hanem ijedten rezzent fel álmából s fel akart ugrani, midőn egy nagy kutyát pillantott meg, mely ugatva állt előtte.

Hanem lábai nagyon fájtak, visszahanyatlott és segélyért kiáltott.

Most egyszerre valami csodálatos jelenség tünt fel előtte; egy lovasnő, sötét lobogó ruhában, szép fehér lovon.

A hölgy látott ott valami barnát, gömbölyüt, összehuzva az ut mellett feküdni, s tán azt hitte, hogy valami halálra sebzett őzike keresett ott menedéket a lágy mohában.

De midőn közelebb jött, megállítá lova futását. — Egy rózsás gyermekarcz nézett fel s ijedt kiáltása üté meg fülét.

— Gyermek! — kiáltá. — Turbillon, vissza!

Az eb morogva távozott.

Ezalatt oda ért a lovasz is.

— Szállj le, Marcsi, — mondá a hölgy, — s vedd fel azt a gyermeket. Még úgy volt, a mint Martha őt reggel felöltöztette, durva, barna kendőbe burkolva, csak kezei és lábai voltak láthatók, s épen most csúszott le a kendő fejről.

— Milyen szép gyermek! Valóságos angyali arcz! — kiáltá a hölgy. — Add fel őt nekem!

Lovára vette Anikót s megczirógatta orczáit.

— Kicsoda vagy te? — kérdé, — hogy hívnak, és hogyan jöttél ide?

— Gyula! — zokogott a kis leány. — A falut keresem és Gyulát.

— Falusi gyermek! — kiáltá a hölgy. — És olyan gyöngéd és finom! — Hogy hívják azt a falut, a hová való vagy? — kérdé tovább.

Ezt Anikó nem értette.

— Bátyámat Gyulának hívják, — mondá.

— De hát téged hogy hívnak?

— Engem „Angyalkának“ hívnak, édes

anyám mindig úgy nevezett engem, és Gyula is.

— Milyen szép név, s rád is illik! Hanem mégis kell, hogy más igazi neved is legyen?

— Anikónak is neveznek engem.

A kikérdezés alatt Anikó könnyei felszáradtak. Komolyan és kíváncsian nézett a fiatal hölgy arczába, s annak lovagkeztyüjére, mely keskeny kezét fődé, s ez szép, aranygombos lovaglóostort tartott.

A hölgy nevetett.

— Mily ritka lelemény! — kiáltá. — De mindegy bárki vagy is, pa asztgyermek-e vagy angyal, itt nem hagyhatunk az utfélen elveszni. — Marcsi! — parancsolá a lovasznak, ki még mindig lova mellett állt, — vedd ezt a kis leányt magadhoz a lóra s tartsd jól, hogy le ne essék. Majd kihirdettem a közellévő falukban, hogy egy eltévedt gyermeket találtam; az a kié, majd jelenti magát. Addig kastélyomban fog maradni.

Marcsi a nyeregbe emelte Anikót, s aztán ő is felült, s a kis leányt maga előtt tartotta, a szép hölgy pedig előre vágatott, s bő ruhája fellegként lobogott utána.

Milyen jó volt ott ülni a szép pejlo hátán! — A kis leány kalandja elfeledtette vele Gyula utáni vágyát, fáradságát, és mindent. Nevetett és ujjongott s tapsolt, s a ló fényes sörénye után kapkodott, melyet a szél arczába fujt.

— De hova megyünk? — kérdé Anikó végre, midőn alkonyodni kezdett.

— A grófnő kastélyába, oda, a hololyan fényesen világítanak az ablakok, — mondá a lovasz.

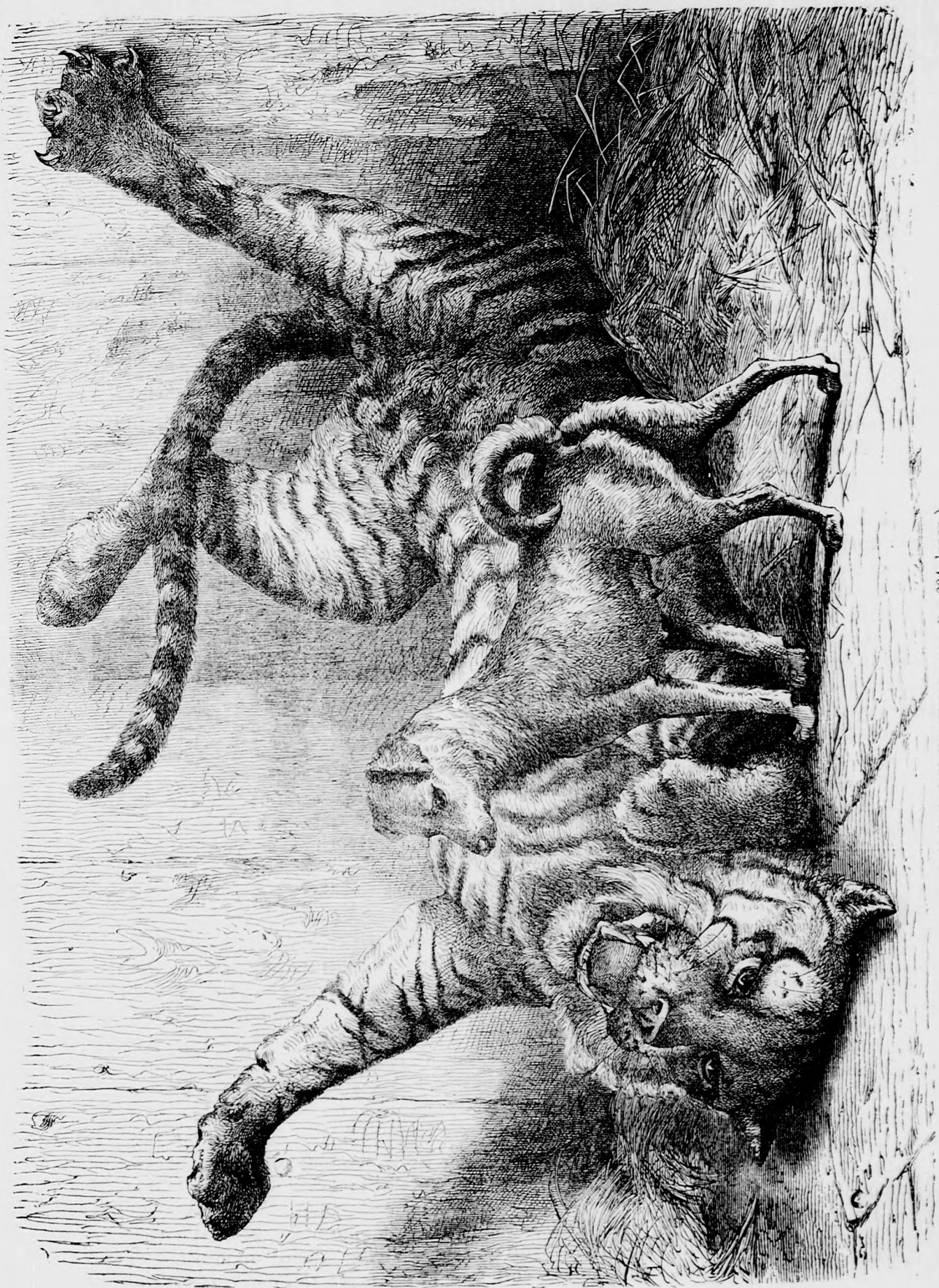
Egy kivilágított ablaksor villant fel egyszerre a homályból, sugárzó csillagokként.

— Milyen szép, milyen fényes! — kiáltá Anikó.

És szép fényes, csodateljes élet nyílt meg egyszerre a szegény kis árva előtt. Egy tündérkastély fénye környezé, s egy tündér elhalmozá őt adományával.

A grófnő gazdag, fiatal özvegy volt, ki egyedül élt szép kastélyában, ha nem utazott vagy a téli hónapok alatt nem tartózkodott a fővárosban.

Szép, ünnepezt, gazdag és szeszélyes volt. Már megunta az élet örömeit, mert

A tigris és dajkája. (Lásd szövegét a 394 lapon.)

elég gazdag volt, hogy minden óhajását és szeszélyét teljesíthesse, a mint csak eszébe jutott.

Midőn leszállt s a lovász is letette a talált gyermeket, a grófnő még egyszer megnézte őt szép szemeivel, nyájasan intett neki, s parancsot adott a komornának, hozzák be neki a gyermeket a szalonba, ha átöltözködik.

A szolga felvitte a kis leányt a komorna szobájába. A franczia leány bámulva vette át a kis teremést, s ezer kérdéssel ostromlotta őt, melyekre Anikó keveset tudott felelni.

Minden, a mit mondott, zavart, érthetlenné, elmosódott volt. Ő csak annyit tudott, hogy Gyulát keresi, és hogy éhen van, meg fáradt.

A komorna ennivalót hozott neki, aztán levette róla a durva kendőt, megfésülte kuszált aranyfürtjeit, de minthogy a kastélyban nem létezett gyermekruha, csak az ő kurta, ócska szoknyájában vezette a lelenchez a fényesen kivilágított terembe, hol a fiatal grófnő vendégei körében éppen lelenchezéről beszélt.

Ott állt Anikó, megvakitva, elkábitva, mint egy tündérvilágban. Mindnyájan csodálták a gyermek szépségét, finom vonásait, arany fürtjeit, ékes alakját, — és a szép grófnő ölébe vette lelenchezét, ledobván hosszuszörű fehér ebcskéjét, mely előbb ott ült vala, s megcsókolá Anikó piros ajkait.

A gyermek mindent türt, álmosan pislogatta szemeit hosszú pillái alatt, s végre a grófnő vállára hajtotta elkábult fejét.

Aztán, miután a vendégek mind — a grófnő kedvéért — megdicsérték és megcsirógatták a gyermeket, ismét kivitte őt a komorna, miután a grófnő parancsait is átvette volt.

A kis Angyalkát puha, szép ágyba fektették; feje szédült a sok csoda látásától; kényelmesen nyújtá ki fáradt kis tagjait s félálomban suttogá: „Jó éjt, Gyula!”

Midőn Anikó másnap felébredt, úgy volt neki, mintha sokáig és csodálatosan álmodott volna, s első pillantása Gyulát kereste, hitta őt, hadd beszélje el neki hamar, a mit álmodott.

De Gyula nem volt ott.

Egy nő állt ágyánál, ki őt megcsókolta s kérdezte, hogyan aludt. A komorna volt

ez, kinek a grófnő megparancsolta, legyen szives és gyöngéd a kis leány iránt. S így elhalmozta Anikót szeretettel — urnője kedvéért.

A grófnő egészen el volt ragadtatva a kis Angyalka által; nem győzte eleget nézni, virágairól, papagályáról és ölebecskéjéről megfélemedezett a talált gyermek miatt. A komorna lehető legszebb ruháskát és czipőcskét készíttetett számára, s már harmadnap úgy volt öltözve a kis lelenchez, mint egy hercegnő, s most hasonlított még csak igazán egy angyalkához.

Egy láda teli bábuval, képeskönyvekkel és játékszerekkel szintén nemsokára megérkezett, s Angyalka most már szinte úszott a boldogságban és örömben. Néha még hitta fivéréét is, de mindig ritkábban; csak midőn a lány selyemágyba fektették, nyújtá ki kezecskéjét Gyula után, mint mindig szokása volt, midőn el akart aludni. A mult majdnem álomnak tetszett a kis leánynak, Gyula, édes anyja, Martha néni, mind megjelentek néha előtte, de csak mint álomképek az öröm és gyönyör tarka világában, mely környezé.

A grófnő ugyan tudakoltatta a közeli falukban, nem veszett-e el egy kis leány, s midőn senki sem jelentkezett, többé nem is gondolt vele, s minden tétova nélkül megtartotta a szép gyermeket.

Az elkényeztetett gazdag hölgy már régen nem lelt valamiben oly élvezetet, mint a milyet neki a gyermek szerzett. Valami egészen új, üdítő volt ezen kedves gyermek-nevetés és csevegés, e rózsás arcz, e piczi tündér-alak, kivel olyan vidáman lehetett játszani és enyelegni, kit oly kecsesen lehetett felpiperézni és diszíteni, — ezek a piczi kacsók és lábacsókák, melyek a legkisebb czipőcskébe is belefértek!

Az egész cselédség szinte versenyzett az Angyalka iránti nyájasságban, — a vendégek, kik a kastélyba jöttek, nem győzték eléggé csodálni.

Bizony, Anikó úgy érzé magát, mint az angyalok a mennyországban, és mennyországa aranyfelhői közül csak ritkán pillantott le azon világba, melyben azeelőtt élt vala, s hol, mintegy ködfátyolon keresztül, régi, kedves alakokat látott mozogni, — édesanyját, Martha nénit, Gyulát.

Ezalatt elmúlt az őszi, s a téli viharok mindig gyakrabban beálltak s körülzúgták a magányos, büszke kastélyt.

A grófnő még sem gondolt az elutazásra; Angyalka olyan jól mulattatta őt, miszerint nem is vágyott a főváros örömei után.

S így elkényeztették, elpuhították, elrontották azt a gyermeket csupa időtöltésből s a szép külső miatt nem gondoltak a lélekre, nem tanították, nem nevelték, csak épen annyiból, mint a hogy egy kedvenc majmot vagy ölebet nevelnek és tanítanak, — lelkét nem táplálták, és az pedig oly vágyólag, kérdőleg nézett a sugárzó, kék gyermekszemekből.

Odahaza pedig mennyire búsultak, aggódtak, sirtak az elveszett gyermekért! —

Az öreg Martha bejárta és kikereste a fél-várost, mindenfelé kérdezősködött, tudakozódott a kis Anikó után, mind hiába. Elhanyagolta kereskedését, járt-kelt, búsult s keserű szemrehányásokat tett magának, hogy nem vigyázott jobban az Angyalkára. A városi hatóságnak is feljelentette a szomorú eseményt, — s várt, várt, ámbár csekély reménnyel, hogy a rendőrség a gyermeket fel fogja fődözni.

Midőn az anyát eltemették, szegényesen, disztelenül senki sem kísérelte ki a fakó koporsót, csak az öreg Martha; az egyetlen koszorút, mely ékíté, szintén ő tűzte rá. Zokogva és könyezve ment a koporsó után, mintha saját gyermekét temetnék, és mindig úgy hangzott fülében, mintha a holt anya Angyalkáját hívná s kérdezné, hol van ő?

De csak akkor érzé legfájdalmasabban a szerencsétlenséget, midőn a szegény Gyula először a városba jött Maris nénivel, s annyira örvendett, hogy látni fogja nővérét, elveszett, eltűnt húgo-cskáját . . . .

Gyula már is megváltozott, ámbár csak rövid ideig lakott még a faluban, arczzsine egészségesebb volt, s tisztán és csinosan lépett az öreg Martha szobájába. Új kabátot, piros nyakkendőt és piros harisnyát kapott.

Vasárnap délután volt, midőn az öreg asszony szobájába lépett, szeméit keresve körüljártatva, s midőn hugát nem látta, arca elsápadt, Marthához sietett, s midőn

bús, ijedt arcját látta, nem is csókolta őt meg megilletődésében.

— Hol van Angyalka? — kérde.

— Igaz, hol van a gyermek? Csak nem beteg? Mert te olyan szomorú arcot mutatsz! — tevé hozzá a sógorasszony.

— Oh Istenem! — kiáltá Martha, s visszabanyatlott székére. — Istenem! — Angyalka elment, s én nem találok őt sehol sem! —

— Elment! — sikoltott fel Maris néni.

Gyula az ajtóhoz rohant, s keresni fogja húgo-cskáját; de a két nő visszatartotta őt, és Martha zokogva elbeszélte, mennyit járt ő már a városban a gyermek után, de a rendőrség sem juthat nyomába.

A fiú erre heves, görcsös sirásra fakadt. Martha szíve majd megszakadt szánalmában, és szinte jól esett neki, hogy Maris szemrehányásokat tett neki gondatlansága miatt.

Szomorú látogatás volt ez a városban, minek pedig Gyula annyira örvendett odahaza. Egésznap sirt, s miután Martha őt és sógornőjét kikísérte volt a temetőbe anyja sírjához, mind a kettő ismét visszavándorolt a faluba.

A jó asszony hagyta Gyulát, míg kisírta magát, de midőn szilaj fájdalom kissé csillapodott, azon lehetőséggel vigasztalta őt, hogy Anikót még is felfogják valahol fődözni, hiszen csak nem tűnhetett el a föld színéről, hanem eltévedt valahol; ki tudja, milyen messzire szaladhatott el; mert Martha elbeszélte nekik, milyen fájdalomosan hitta Gyulát, s kérdezte, merre ment ő el, s így hihetőleg azon reményben szaladt el, hogy őt majd megtalálja.

De a szegény ember, ki munkája után él, nem engedheti át magát tétlenül sem az örömmek, sem a fájdalomnak, s így mindnyájan folytatták ismét mindennapi dolgukat. Martha megint a gyümölcskereskedéshez látott, de bus volt és csendes, s az emberek nem is ismertek a jó öregre, ki azelőtt minden vevőnek tudott egy nyájas szót mondani.

(Vége következik.)

A fogolymadár.

— Mese. —

Volt egyszer egy gazdag zsidó, ki leg-gazdagabb volt az egész országban, és mindenütt magával vitte pénzét.

Egyszer az utja egy erdőn vitt keresztül, de félt, hogy kincse életébe kerül, e miatt elment a királyhoz, ajándékot nyújtott neki és kérte a királyt, hogy adna neki egy biz-

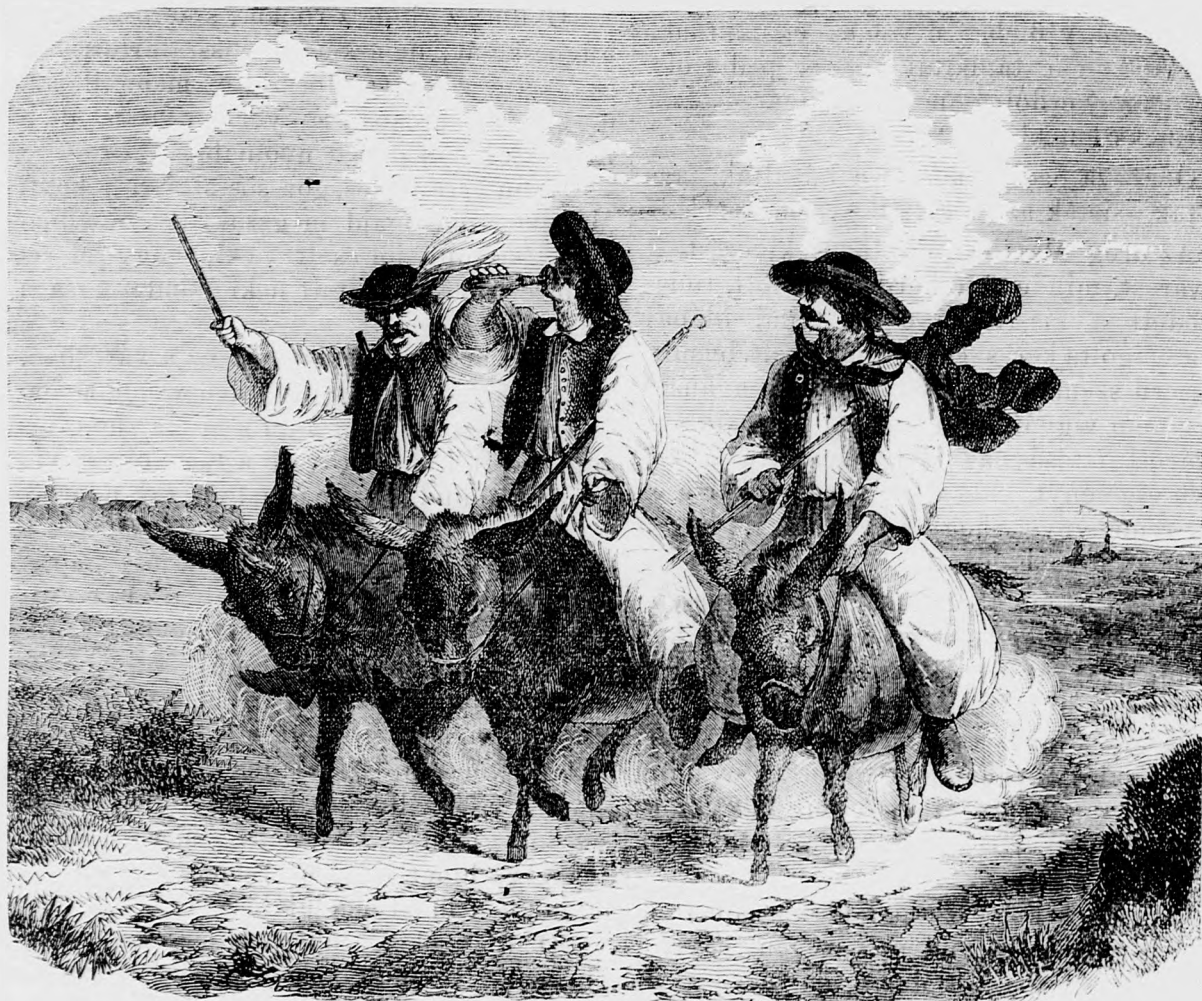
— Zsidó, ha nem mégy előre, akkor itt kezem alatt fogsz meghalni!

— Oh, kedves pohárnok, ne tedd ezt, — könyörgött a zsidó, — a gyilkosságot még az ég madarai is elárulják.

A mint ezt a zsidó mondta, épen egy fogoly repült el fölöttük.

Ekkor nevetett a pohárnok és mondá:

— Vigyázz zsidó, ez a fogoly elárulja a királynak, hogy én téged megöltelek.

Alföldi juhászok. (Lásd szövegét a 395. lapon.)

tos embert, ki őt elkísérje az erdőn és az országon keresztül. A király megparancsolta ezt pohárnokának, ki a parancsot teljesíté is. Midőn ketten az erdőbe értek, felbuzdult a pohárnokban a vágy, a zsidó kincse után. A pohárnok megállt az uton és mondá:

— Menj te elül!

A zsidó megijedt, mert sejté a pohárnok rossz szándékát, s nem akart előre menni. De a pohárnok kihuzta kardját és kiáltá:

És a pohárnok megölte a zsidót az erdőben, és kincsét elvette tőle, aztán a holttestet titokban elásta, és visszament a királyi udvarba. Elmúlt egy egész év a pohárnok embertelen tette után.

Történt egyszer, hogy a királynak szép foglyokat küldtek ajándékba, s a belőlük készített pecsenyét, a pohárnok föltette az asztalra a király elé. Ekkor a zsidóra gondolt és elnevette magát.

Atrikai esodavirág. (Lásd szövegét a 395. lapon.)

A király látta ezt és kérdezte, hogy miért nevet? — hanem a pohárnok hamis feleletet adott a királynak.

Később a király ebédet adott szolgálóinak. A pohárnok is ott volt. Mindnyájoknak igen jó kedvök volt, a király maga is igen vidám és tréfás volt. A király annyi bort és jó italokat hozatott fel, hogy némelyek a szolgálók közül, végre ittasok lettek.

A király, midőn látta, hogy a pohárnok is becsipett, egyszerre csak ezt kérdezte tőle:

— Kedves pohárnok, mondd meg igazán, mikor te multkor a foglyokat felhordtad, miért neveltél? mert akkor nem adtál igaz feleletet.

A pohárnok elnevette magát és mondá:

— Oh királyom, mikor a zsidóval mentem az erdőn keresztül, azt mondta: Hogy az ég madarai is elárulják a gyilkost. Az jutott eszembe.

A király nem szólt semmit, hanem másnap fölment a tanácsba és elmondta az egész esetet és így szólt:

— Mit érdemel e gonosz ember, hogy a védtelen zsidót megölte?

A tanácsos urak kimondták, hogy: „Méltó az akasztófára.“ Mit nemsokára el is nyert.

Hubay István.

Száműzött.

Fényes márványpalotákat
Láthatok itt szüntelen;
Hűséges jó barátokon
Merenghet mindig szemem.
De mit érnek a paloták
S a jó barátok nekem?
Ha, szép hazám, nem lehetek
Felejthetlen földeden.

Ezer virág nyílik itt is
A kies mező felett;
Szívet-lelket andalító,
Daltól hangzik a berek.
De mit ér a berek, a dal,
Mező és virág nekem?
Ha, szép hazám, nem lehetek
Felejthetlen földeden.

Itt is fellegtelen az ég,
Vigan fénylik rajta a nap;
Illatos a levegő is,
Enyeleg a gyöngy-patak.
Szellő csókja éri arcom,
De mit ér ez mind nekem?
Ha, szép hazám, nem lehetek
Felejthetlen földeden.

Szívem fájdalom szaggatja,
Kimondhatlan fájdalom;
Sohajok közt, búkőnyek közt
Folyik éjem, nappalom,
Örvendetes, boldog napom
Nem is lesz addig nekem,
Mig, szép hazám, nem lehetek
Felejthetlen földeden.

Városov Mihály.

A tigris és dajkája.

(Képpel.)

A kölni nagyszerű állatkertben bámulva néz a számos látogató a ragadozó állatok osztályában egy ritka s igen érdekes látványt, tudniillik egy fiatal királytigrist, a mint egy kis vöröses-sárga kutyával a legkedélyesebben játszik. Mindkettő már egy félévnel tovább van a kölni állatkertben, s még eddig a legesekélyebb viszálgatás sem zavarta meg csöndes együttlétüket. Még az eledel kiosztásakor sem veszezszenek, — mindegyik megelégszik a maga részével s nem nyúl a másikhoz. A csodát azonban megfűti azon körülmény, hogy a kis kutya a tigris szoptatódajkája és nevelőanyja volt, s korlátlan hatalmat gyakorol gyámgyermeké fölött. Ha épen kedve nincs a játékhoz, és a hatalmas kis czicza, mégis ingerkedik vele, akkor hangos csaholással s morgással visszautasítja nyájaskodásait, sőt néha meg is kapja orrát vagy lábát, és a tigris csendesen lefekszik, a haragnak minden jele nélkül, s türelemmel várja, míg gyámánya komoly kedélyhangulata megváltozik s kedve kerekedik a játékra; aztán pedig a legpajzánabb játékot üzik egymással, — hanem a tigris minden pajzansága mellett még egyszer sem sértette meg a kis ebet, sem körmével, sem fogaival ámbár néha a Spiczi feje egészen eltűnik roppant

fogai közt, s egészen úgy játszik vele, mint a kis macskák együtt játszani szoktak. S ha már kifáradtak a játékban, akkor lefekszenek; a tigris néha gyámanyjára teszi fejét, de úgy látszik, az kissé nehéz lehet, mert az eb akkor morogva felkel, vagy megkapja fülét, óriási növendékének, mely ellenben békésen türi, ha az eb ő rá fekszik.

A tigris még csak 1½ éves, nagyságának csak egy harmadát érte el; Java szigetéiről való, hol még vak-korában került fogásba s a kis kutya emlőin nevelődött fel; különben is igen szelid, s alig lehet kedvesebb látványt képzelni, mint ama gyönyörű, óriási cicza játékát a kicsiny kutyával, — s valóban bámulatos e vérengző, vad állat gyöngéd ovatossága és szeretete nevelőanyja irányában, hatalmas lábának egy, nem is haragos, csak kissé vigyázatlan legyintése elég lenne arra, hogy a kis Spiczinek megírja a passzust a másvilágra.

Alföldi juhászok.

(Képpel.)

Hárman ügetnek egymásmellett, a számarak kurta lábai alatt csak úgy porzik a gyepszél, s a falu mögött még le sem száll egészen a nap, a juhászok már künn lesznek a tanyán, azaz künn lennének, ha a közbeneső „Benyali“ csárda utjokat nem állná. Az a csárda, az a csárda! Hej de sok embernek kárára emeltek téged ide! Sokszor még lábom van az a kis termés s a bárány még meg sem született, midőn gyapja tiltott és nem tiltott uton átváltozik borrá, és az aratlatlan buza szilvapálinkává.

A szegényebb sorsu szántóvető azonban nem oly kedves vendége a „Benyali“ csárdának, mint a juhászok, különösen a számadójuhászok, kikre az egész juhnyáj bízva van, — azoknak még a leginségesebb időben is mindig jut valamit aprítani a juhtejbe. Sokszor az olyan birka is megkeringősödik, melynek legkisebb baja sem volt előttevaló este, no tán álmában érte a baj, — vagy olyan bõrrel számol be juhászunk, melynek töltelékét csak is a sógor-komaság kedvéért fejté ki előttevalónap, mely sógor-komaságot „fölfordult“ pörkölt-husra hitta meg magához. Ha a tisztartó ur kissé figyelme-

sebben megvizsgálná a beadott „dögböröket“, akkor ugyan szembetünő különbséget találna köztök, mert azon bõrökön, melyeknek tulajdonosai valami betegség következtében természetes módon multak ki a világból, a finom erek sötétkékek, — azokéin pedig, melyeknek az emberek kegyetlen étvágya kedvéért erőszakosan kellett elválniok az élettől, az erek pirosak, még száritott állapotban is, — no de mindegy — ha csak ugyan nagyon vastag hija van a gyapjasoknak, akad valami jószívü szomszéd-juhászgazda, ki kölcsön fejében kiegészíti a hiányt a birka-számlálás idejére, s mikor a tisztartó, vagy maga a földesur szemei előtt olvassák a nyáját, — mindig teljes számmal találják — —

Virágos jókedvökben vannak, és mind a mellett „nagyot ütnek a szamár fejére.“ — Szegény állat! Már az a szamár sorsa, — legalább minálunk, — akár busul a gazdája, akár széles jó kedvében van, — mindig egyaránt üti füles rabszolgáját, — a veréstől még a halál sem menti meg, mert, még holta után is verik dobbá eszerzett bõrét.

Mennek hát a számaron, földig ér a lábuk. Árvaleány s az ujjas hátralebeg, por, pipafüst s búbánat messze elmarad mögöttük. A kulacsot megtöltve vitték el a csárdából s ugyancsak bujdosik ám kézből kézbe, míg élénk koczogás s kotyogás közt szerencsésen ki is adja lelkét. A tisztartónak beszámoltak, a „Benyaliban“ benyaltak s a tanya pitvarában a tüzről pattant menyec-kék, kik nyalábra hordták a rözsét az öblös, finom „paprikás“ illatot terjesztő bogrács alá, hallják is már szokásos énekét kurjongató férjeiknek:

Esteledik, alkonyodik,
Gulya, ménes takarodik,
A tisztartó haraguszik,
Hej a juhász jó bort iszik!

Afrikai csodavirág.

(Képpel.)

Egy valóságos növény-szörnyeteget mutatunk be most kedves olvasóinknak, mely azonban minden csodás nevezetessége mellett egész 1860-ig ki tudta kerülni a minden ismeretlent felkutató emberi kíváncsiság és tudvágy figyelmét. Dr. Welwitsch,

egy Afrikában utazó természettudós, az említett évben akadt rá Dél-Afrika nyugati partjain, Bengulea lapályain a Bengo foknál.

E növény, mely felfödözöje nevére „Welwitschia mirabilis“, azaz magyarul: „Welwitsch csodavirága“ nevet kapott, — a legszárazabb homoksivatagon tenyész, mely hónapokon át nem lát esőt. Törzsét, mely alig emelkedik ki pár hüvelyknyire a föld felett, barna és összerepedezett kéreg borítja. E törzs körülete néha a 14 lábat is meghaladja. Közepén, mintha ketté volna metszve, csekély bemélyedés látszik, melyből mint valami széles szalag, két óriási levél nyulik kétfelé, melyeknek mindegyike egy röfnél szélesebb, egy ölnél hosszabb, s szilárdságra nézve a bőrhöz hasonló. E levelek vénebb növényeknél majdnem egészen szétrepedeznek; de a mi legkülönösebb, e két levélen kívül többet nem hajt, hanem e kettőt egész életén át megtartja.

Csodálatos azon mód is, melylyel e leveleknél az idő folytán történt csonkulásukat a természet visszapótolja. A levél tövé-
nél ugya is a hajtás mindig új, mindig ifju, s így a folytonos növés kárpótolja a megcsonkult részeket, de a levél mindig ugyanazon egy marad.

A növény, mint gyanítani lehet, száz évig is él, s e hosszú időn át virágán és gyümölcsén kívül semmi új hajtást nem hoz, hanem megmarad oly állapotban, a mint csirájából képződött.

Gyökere mélyen nyulik a földbe s több ágat képez.

Virágai a törzs felett mintegy 40 sziromból állanak, melyek páronkint keresztalakot képeznek, s élénk piros színűek. Ezekből képződnek gyümölcsei, melyek alig egy-két hüvelyknyi, csapos ágacskákon függnék.

Vajjon e növény meghonosítható-e Európában, még eddig nem tudni, mert nem tettek vele kísérletet, úgy mint azt sem tudni, vajjon lehet-e bogyóit vagy a növényt magát valamire használni.

Képünkön a főábrázolat magát az épen gyümölcsöt hozó növényt mutatja, gyökerével együtt. A mellette lévő egy ifjabb növény gyökerének átmetszetét ábrázolja, míg a baloldalon érett gyümölcsei láthatók.

Ekes-Peti és Pipi-Hanzi.

— Mese. —

Hol volt, hol nem volt, csak hogy nagyon régen volt, mikor egy nagy erdő szélén kis házikó állt, melyben egy ember lakott, ki egyszer fiatal-korában azt álmodta, hogy a nagy erdőség közepett egy nagy hegy emelkedik, s annak kellő közepében rejlik a kincsek kincse, s azt pedig minden bűvészet nélkül kiemelheti akárki, csak ásson és dolgozzék addig, míg a hegy közepéig jut, a hol a kincs fekszik.

Hanem a mi emberünk bizony nem volt babonás; ő eleget járt abban az erdőben, de hegyet soha sem látott benne, s ő úgy is csak azt hitte, a mit feketén látott fehéren, s gondolá magában: „Lárifári, az álom csak szappanbuborék!“ — aztán fakereskedő lett, megnősült és két fiunak lett apja. Az álomra nem is gondolt többé.

Az első fiu igen szép, erős gyerek lett, piros-pozsgás, mint egy trombitafuvó angyal; nagyon ügyes, rendszerető, és szörnyű szorgalmas volt; minden könyvet, a mit kezébe kapott, megtanult elejétől végig, és minden áron nagy ur akart lenni. Egy ócska pipáról levette a sárga karikákat s a kupakot a lánczczal, szépen kitisztította, a karikákat gyűrű helyett ujjaira füzte, a kupakot pedig a lánczczal óra helyett viselte. Fehér papírból csinált magának mellfodrot az ingre, tü helyett nagy üveggyöngyöt varrt rá, és kabátját aranypapírral szegélyezte.

Szép gyerek lehetett az, nemde! Ezen első fiu neve, Péter volt, s minthogy mindig olyan piperésen járt, Ékes-Petinek nevezték el.

Azon pillanatban, melyben az apának második fia születését hírül adták, ő épen egy madarat fogott s a kalitba akarta zárni, hanem örömben ismét szabadon bocsátá, mondván: Szabadságot köszönheted kis fiamnak! — De a madár nem szállt el, hanem az új kis világpolgár bölcsőjére ült, s mindig nála maradt, vele evett-ivott, vele játszott és aludt, és minthogy ezen második fiu, kit Jánosnak kereszteltek, mindig „Pipi! Pipi!“ kiáltott madarának, — azért elnevezték őt Pipi-Hanzinak.

De Pipi-Hanzi sok gondot adott szülői-

nek, midőn öregebb lett; sehogy sem akart gyarapodni, sem testileg, sem lelkileg, gyenge és vézna maradt, és tanulni meg épen semmit sem akart, ha nem azt mondta: „A mit már mások is tudnak, azt nem kell nekem tanulni!“ — Egésznapi kün futkosott madarával, mindig csak utána ment, a merre az repült, s mindennap piszkos, összeszagotott ruhával jött haza, és aztán mindennap rendszeren kiporolták a — nadrágját; de ő azt fel sem vette, azt mondta: „Jobb a kiporolt nadrág, mint a poros!“ Hanem mégis volt valami, a mi nagyon tetszett rajta szülőinek, és a miért mégis szerették. Ha tudniillik az atya például mondta: „Elvesztettem kulcsomat,“ akkor Pipi-Hanzi madarának kiáltott: „Pipi! Pipi!“ — és a madár azt mondta: „Jöjj, jöjj!“ — és a hová a madár szállt és csőrével koppintott, ott feküdt az elveszett tárgy; és ha például anyja jajgatott: „Fejem fáj, meghalok!“ — Pipi-Hanzi megint kiáltott madarának: „Pipi! Pipi!“ — és a madár felelt: „Jöjj, Jöjj!“ — s a hová a madár szállt és csőrével koppintott, ott olyan gyógyfű termett, mely a főfájást rögtön meggyógyította, — és ezenkívül sok más példa is mutatta, hogy Pipi-Hanzi nem hiába „vasárnapi gyerek“.

Egyszer midőn a madár ősszel, úgy mint minden évben, elköltözött, s nem kiáltott Pipi-Hanzinak mint máskor: „Jöjj!“ — Pipi-Hanzi kérdezte atyjától:

— Hová száll az én Pipim mindig ősszel? — és atyja felelé:

— Messze, messze tul a tengeren, a meleg tartományba; messze, rettentő messze van az! —

— De hát ki mutatja meg neki az utat?

— Az ősztön, — felelé atyja hirtelen.

Az ősztön, — ezt könnyű volt kimondani, de midőn Pipi-Hanzi tovább kérdé: kicsoda az? akkor zavarba jött atyja s nem tudta mit feleljen, orrára tette ujját, s midőn az sem használt, és semmi sem jutott eszébe, hát csak rá mondta: — „Az a jó Isten“.

— Ugy, — gondolá Hanzi, — a jó Isten, — hát akkor a jövőben mindig követni fogom a Pipit, bárhová szálljon is.

És midőn a következő évben ősszel a madár ismét utra készült a meleg országba, Hanzi utána kiáltott: „Megállj! megállj! én is veled megyek!“ — A madár ugyan

forgatta fejét jobbra-balra; de miután Hanzi egyre kiabált: „Megállj, megállj! ne siess annyira, én is veled megyek!“ — végre leült egy ágra, de azt kiáltá, még pedig francia nyelven: „vite, vite, vite!!!“ (gyorsan). Pipi-Hanzi hamar a nyakába akasztotta a tarisznyát két kenyérrel, megtölté a kulacsot borral, s hosszú botot fogott, s il' a berek nád a kert! — futott, futott az erdőbe madara után.

Ez ugyan szép utazás volt; alig talált volna uti társat, ki azt vele megtegye. Egy madárral szaladni, mely mindig egyenesen, torony irányában repül, az nem tréfa, — az több a kalács-evésnél. Utakról természetesen szó sem volt; szárazon és vizen, hegyen-völgyön, berken, bokron keresztül ment az utazás, és Pipi-Hanzi pedig gyenge gyerek volt, s lábai is kissé görbék voltak. Csak láttatok volna őt szaladni! De azért nem esett el az egész uton.

↳ Harmadnapra este már egészen oda volt s nagyon megunta a szaladást, s annál is inkább, miután egy felhőkig érő nagy hegyet látott maga előtt. S így szólt madarához:

— Pipi, oh kedves Pipim! Lábam görbék és kurták, erőm egészen elfogyott. — És a madár melléje ült s édes dalokkal elaltatta őt, s aztán átrepült a hegyen.

Pipi-Hanzi nagyon jól aludt és nagyon sokáig; a nap már magasan állt az égen, midőn fölébredt és hol találta magát? — az ágyban! Jó emberek este kün találták őt, mély álomban, behozták a házukba s lefektették a puha ágyba.

Pipi-Hanzi bámulva nézett körül; senki sem volt nála, madara, sem; ekkor nagyon elbúsulta magát s hangosan kiáltá: „Oh Pipi, Pipi, miért hagytál el engem!“ — De alig hallatta hangját, mindjárt belépett egy fiatal leány, s tejet és kenyeret hozott neki és kérdé tőle, kicsoda ő, honnan jött, s itt akar-e maradni és bányász lenni.

Pipi-Hanzi feleletet adott a két első kérdésre, hanem tudni akarta: mit dolgoznak itt s mi az a „bányász?“ — Ekkor a leányka melléje ült s elbeszélé neki a következőket: — Most figyeljete hát gyermekek! —

— Ezen hegynek kellő közepében van egy roppant kincs, és a ki azt birni akarja, annak kilencz évig folytonosan dolgozni

kell a hétnek köznapjain, s egyenesen a hegy közepe felé ásni és vágni, míg kapája és csákány a izzó lesz. Az első három évben minden nap három-kilencz ezüst gomolykát talál; a következő háromban ugyanannyi arany gomolykát, és az utolsó három évben ugyanannyi darab gyémántot. Ha valaki igazán el akarná a kincset nyerni, annak csak egy gomolykát szabad mindennap élelmezésére elköltenie, a többit össze kell gyűjtenie, s azon üregkbe vetnie, melyeket minden harmadik év végén találni fog, hogy a vizet emelje, melybe minden este bele kell csákányát mártani, — hogy éles és hegyes maradjon, mert különben nem dolgozhatik tovább. A legtöbb bányász azonban, — így folytatá a leányka, — nem is gondol a kincsnek birhatására, — csak a felületen dolgoznak a lány földben, s megelégszenek az ezüst gomolykával.

(Vége. követk.)

A kísértet.

— Egy kis ijedség, mely kacajjal végződik. —

Ne higgyék olvasóim, hogy talán lepedőbe burkolt kísértetekkel akarom önöket ijesztgetni; sőt ellenkezőleg, meg akarom győzdtetni olvasóimat, hogy a kísértet nem egyéb, mint a pusztia képzelet szüleménye, — s ha talán előfordulnának némely kísértetszerű jelenetek, azok egészen természetesen történnek.

Rajtam történt meg azon eset, melyet itt bizonyosságul felhozok.

Este volt. Szobámban teljes homály uralkodott. Egyedül ültem magamban, — ábrándozva — mint minden ifju, — s a jövőnek képeit bájosan lefestve előttem. Egyszerre tompa zúgás s rá esés következett, azután újra csend állott be. Jóllehet nem tartozom azok közé, kik félni szoktak, mégis, nem tagadhatom, e pillanatban valamit éreztem, mit közönségesen „félelem“-nek szokásnevezni. De volt annyi lélekjelenlétem, hogy gyertyát gyújtva oda menjek, honnan a zaj hallatszék. S mi volt tulajdonképen ez? A félelmet, mely fogva tartott, most kacaj váltotta fel, s én ijedségemet magam gúnyolám ki. Hát gondolják csak: esőköppönyegem, mert rosszul volt felakasztva, leszakadt a fogasról, s ez idézte elő esése

közben a zajt, mely pillanatra oly félelmet költött bennem.

És akárhány ily eset fordul elő napjában!

P. J.

Kis köszöntő.

Anyám nevenapján.

VII.

Ezüst patak legyen szived,
Csörgedezzen örömtelten;
Virág nyiljék mindkét partján,
Rajta illatár terjedjen.

Tündöklő nap, tiszta mennybolt
Mosolyogjon mindig rája;
Simogassa olykor-olykor
Játszi szellő tündér szárnya.

Örök tavasz ölelgesse,
Ámde borús, zord fergeteg
S jég lánczával a tél fagya
Soha, soha ne lepje meg.

VIII.

Büvös hangszerével,
Mint a rege mondja,
Orpheus gyönyörűn
Lecsillapította
Az oroszlányt s tigrist
S báránynya képezte.
A köveket pedig
Tündérvárrá tette.

Legyen ily Orpheus
Varázs boldogságod:
Csillapítsa le bűd,
Keserved, csapásod.
Némitsa el gondod,
Bajod s betegséged,
Zúzza tönkre minden
Szerencsétlenséged.

Legyen ily Orpheus
Varázs-boldogságod,
Építse fel fényes
Várad, vidámságod.
Ragyogó jóllétnek
Aranyos kövéből:
Mézédes öröm — és
Kristály-egészségből.

Városhy Mihály.

Adoma.

Jó vásár.

(Képpel.)

Vásárra ment X. városba a vidéki földesur, hogy egyik megrokkant lovát eladja s helyette másikat vegyen. Az eladásra szánt rudason csakhamar tul is adott olcsó pénzért, s most körülnézett, hol találna egy kedvére való lovat. A mint a vásárban sétál, meglát egy cigányt, a kinek keze alatt ugyancsak tánczol egy fakó.

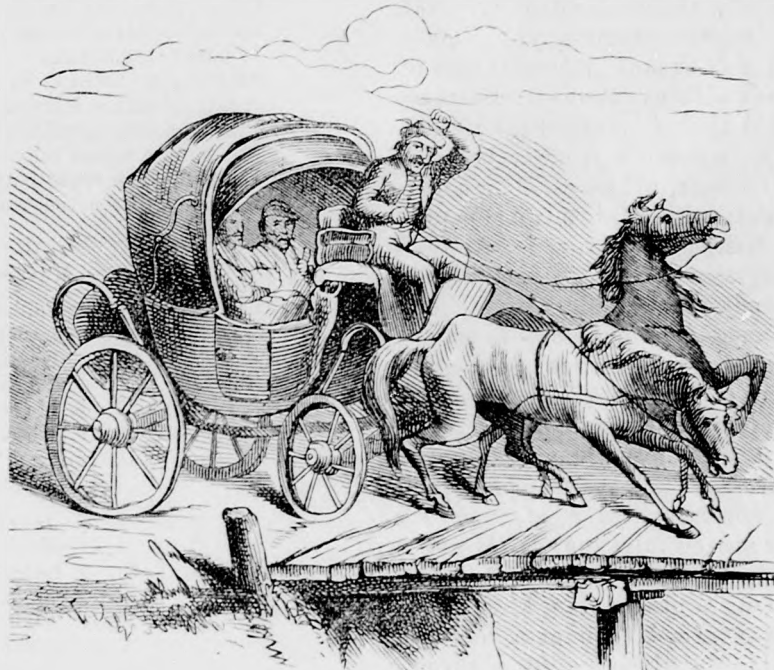
— Ejnye, ez épen hozzá illenék a másikhoz, — gondolja magában az ur, s szóba áll a moreval, ki természetesen egekig magasztalja tátosának jó tulajdonságait, — aztán nem is drága, csak 200 frt. az ára.

— Tudod mit, — mondja végre a földesur,

lett nagy ügygyel-bajjal talpra állítani. Hát akkor veszik észre, hogy bizony a híres tátos vak; no de megmondta a cigány, hogy „kútba nem néz“ . . .

Nemsokára egy patakhoz értek, melyen fahíd vezetett keresztül. A mint a fakó a padlót lába alatt érzé, úgy elkezdett viczkádozni, makranczoskodni, mintha száz ördög szállta volna meg, — nem tett egy lépést sem a hidra, akárhogyan pattogott is hátán az ostor, — inkább agyon hagyta volna magát veretni. Nem volt mit tenni, le kellett kerülni egy negyedóránnyira, a hol aztán átgázoltak a patakon. No de a cigány megmondta, hogy a fakó „fára nem mász“.

A földesur már boszusan pödörgette a bajuszát, hogy így rá hagyta magát szedetni a cigány által, hanem csak tovább hajtattott. Alig tettek meg azonban egy mértföldet, az új rudas egy-

— egyszó mint száz, én adok a lóért 150 frtot, hanem igaz lelkedre mondd meg: mi hibája van a fakónak? mert tudom, hogy kitanult lócsiszár vagy.

— Nagyságos tekintetes uram, — feleli a cigány, nincs ennek más hibája, csak az, hogy fára nem mász; kútba nem néz, meg egyfolytában nem szalad öt mértföldnyire.

— No az nem baj, nem akarok én vele fészket szedetni, hogy a fára másszék, — sem a kút mélységét nem kell neki vizsgálnia, — de meg egyfolytában öt mértföldet sem kell futnia, mert bizony a pihenést magam is szeretem, — nevetett az ur, s megkötötte az alkut, ki is fizette a 150 frtot, és a fakót elvezettette.

Délután befogatott és hazaindult.

— A mint mennek, egyszer csak a fakó úgy megbotlott egy, az uton heverő kőben, hogy majd a nyakát szegte, a mint elvágta magát; úgy kel-

szerre csak megáll s egész kényelmesen leheveredik, mintha azt akarná kijelenteni, hogy ő bizony egy tapodtat sem megy tovább; és úgy is tett, — hiába ütötte, ránczigálta, emelgette a kocsis, a fakó még csak a fülét sem billentette. Nem tehetek egyebet, — a fakót kifogták, ott hagyták az útfélen pihenni, a hintót aztán szép csendesen hazavontatta a másik ló. Szerencse hogy már nem voltak messze hazulról.

Igy hát a cigány igazat mondott, midőn bevallá, hogy a fakó „nem szalad egyfolytában öt mértföldnyire“, — hanem a földesur mindig méregbe jött, ha ismerősei néha tréfálózva azt kérdezték tőle: „No uram-bátyám, mikor csinál megint olyan jó vásárt?!“

Krónika.

— **Bartakovics érsek végrendelete.** Mint Egerből írják, Bartakovics Béla, az elhunyt egri érsek, következő végrendeletét hagyott: az alsó-elefanti kápolnára Nyitramegyében, melyben teste nyugszik a már életében tett alapítványon felül 2000 frt; a nagyszombati káptalannak 2000; az egri megyei tanítók nyugdíjintézetének 2000; az egri tanítóképezdének 2000; az egri lyceum jogtani osztályának 2000; az egri érseki finöveldeknek 2000; az egri angolkisasszonyok leánynevelőjének 5000; az egri főegyháznak 2000; az irgalmas barátok egri házának 2000; az irgalmasnők egri beteg-ápolójának 2000; jó könyvek terjesztésére Pyrker érsek és Pál kanonok által kezdeményezett alapnak Egerben 2000; az érseki lyceumi könyvtárnak, melyet életében ezrekre menő könyvdarabokkal gazdagított, 2000; az egri érsek-megyei káplánok segélyezésére alapítványul 6000; a szegény tanítók részére alapítványul 10,000; az egri megyében felállítandó leánynevelőkre, melyekben igen nagy a hiány, 400,000; Bartakovics családbeli tanuló ifjaknak ösztöndíj 10,000; rokonainak 100,000; minden egri megyebeli zárdának egyenkint 100 frtot, urbéri és államkötvényekben. Intézkedett azonfölül udvari papjai, cselédei, uradalmi tisztjei stb. javára is. Az ezen hagyományok kielégítése után még felmaradandó összes vagyonát, mely valószínűleg jelentékeny lesz, az egri érseki megyének templom- és iskolaszükségletekre, főleg Borsod- és Szabolcsmegyében, — képeit és érmeit az érseki lyceum általa felállított kép- és régiség-muzeumának, könyveit pedig ugyanezen intézet könyvtárának hagyta.

— **Eltévedt gyermek.** Budán az urnapi körmenetben nagyszámu közönség vett részt, nemesak a városból, de a szomszéd falvakból is. Midőn a fényes szertartás végét érte, a hazatérő emberek figyelmét egy kis lány vonta magára, ki keservesen sirt. A szegény gyermek — mint a részvevő kérdezőknek mondá — szülőivel eljött a körmenetre, de azoktól a nagy tolongásban elszakadt s most nem találja őket többé, sem haza nem tudja az utat. Az eltévedt gyermeket, kinek neve L. Lencsi s mintegy 6 éves, a városi kapitányság vette gondjai alá; úgy hiszszük azonban, hogy az aggódó szülék azóta már viaszanyerték s keblükre szoríthatták a kis Lencsikét.

Talányok.

1) — **Szemere Emmától.** —

OS OS OS
OS OS OS

ducz ducz

2)

Ó

3) — **Földvály Istvántól.** —

Folyó vagyok, de kicsi,
Hanem jó hallal teli;
Zöld hegyekből gyorsan folyok én alá,
Gyorsabban mint kis olvasóm gondolná.
Két szótagból állok csak,
Mindenki kitalálhat, —
Első s végső betűmet ha elhagyod:
A leányok ekkor lesznek boldogok. —
Első tagom (megfordítva)
Mindenki a szóhoz rakva. —
Ha pedig csak végső betűm' hagyod el:
E névre a történetből emlékszel.

5) — **Képes Margittól.** —

4. 9. Fájdalmunkat csillapítja. —
5. 6. 4. 3. Jó nehéz érc s nem is ritka.
1. 7. 19. 6. 12. Hasznos állat és türelmes. —
Azt hívják így ki nem eszes.
1. 4. 7 7. 11. 12. 7. 7. Maga sovány, de zsirt nővel.
11. 12. 10. 9. Közös név ez sok szép nővel.
5. 6. 12. 10. Nyujtva egy nép fejedelme.
2. 1. Házunknak hű őrzője.
7. 2. 10. 2. 7. Jármű része, nincsen vége.
5. 6. 4. 11. Sok embernek betegsége.
9. 7. 10. 12. Lábrészünk s hal lesz belőle.
5. 6. 9. 3. 7. 2. Madár az ősz hirdetője. —
1—12. Eljön hozzánk minden héten.
Lelki táplálékot nyujtva,
Jó nevelőnk; kívánjuk hát:
Éltét Isten soká nyujtsa!

Megfejtési határidő **julius hó 20-dika.**

TARTALOM.

Angyalka. Elbeszélés. — A fogoly madár. Mese. — Száműzött. Vers. — A tigris és dajkaja. (Képpel) — Alföldi juhászok. (Képpel.) — Afrikai csodavirág. (Képpel.) — Ékes-Peti és Pipi-Hanzi. Mese. — A kísértet. — Kis köszöntő. Anyám nevenapján. — Adomák. — Krónika. — Talányok.

Figyelmeztetés. A szerkesztőség számára küldendő levelek ekkép címezendők: **A „Kis Vasárnapi Ujság“ szerkesztőségének. Pest, egyetem-utca 4. sz.**

Felelős szerkesztő **K. Beniczky Irma.**

Kiadja és nyomatja: **Franklin-társulat** magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. Budapesten (egyetem-utca 4. sz.).

Melléklet: Előfizetési fölhívás a „Vasárnapi Ujság“ és „Politikai Ujdonságok“ 1873. évi július—decemberi folyamára.